

JAN NEBUDA:

VZPOMÍNKY VANDROVNÍ.

Tedy jste už zase tady, ze všech světů konečně! Ani se vás neptám, kde že jste letos byli. Vždyť to víme všichni! V theorii je ovšem "družná Morava" a "důležité Slezsko" a "malebné Slovensko" a "bratrská Polsko" a "sesterská Krajina"; ale když dojde pak k tomu, napadne 90 procent českých cestovatelů přece jen zase Norymburk a Mnichov a některá jezírka ve Švýcarsku a 9 a půl procenta snad nějaké cizí kraje daleko, a teprve až tak půl procentíčko — jnu —

Slovanská je všechna theorie, německý však strom je života —

zaplakal by si člověk volně nevolně podle Goethe! Ale o tom jsem nechtěl mluvit, já chtěl jenom říci, že vypadáte všichni zase jako buci! Kulaté, vypsané tváře, veselé, odpočaté oči — ba i ten kabát je skoro ještě zánovní, leda že má z vaku nějaký nenapravitelný záhyb, a košile že má trochu žlutší barvu, od špatného praní, a boty —

Hrome, to my vypadali jinak, když jsme se vraceli z letního cestování! Samý hadr — radost se podívat! Kabát jako fangle, košile pouhý obojek, boty hotový cedník. A tělo jako lucerna. "No ty zase vypadáš — pro pána boha!" bédovala pokaždé matka. — "I vždyť on se u maminky zase správil!" podotkl některý soused. A my nemohli vypravováni pak ani stačit a huba nám jela jako řehtačka. Co my viděli všechno za tu dobu! Celý kouřimský kraj, — celý! nebo zas celý berounský, nebo prácheňský! Na rtech nám hrály samé národní písně, před očima nám tančily samé buclaté Aněičky a Barušky, a kapsní "denník" byl plný okreseňských hraček a zřícenin a plný překrásných zpěvů: "Kde domov můj? Tam kde Doubravka..." "Kde domov můj? Tam kde Blánice..." "Kde domov můj? Tam kde Litavka..."

Eh — víte — my jsme cestovali přece jen pěkněji, nežli se cestuje nyní! Nejsem chvalořečníkem minulých dob; ale je zcela přirozeno, že také ty doby minulé měly své zvláštní, své půvabné stránky, a pamětník jich že tedy o nich mluví.

My cestovali, abych tak řekl, "hloub". Dojmy nemijely tak rychle, a to je dobře, zvláště pro mladou duši. Kde se člověku líbilo, tam se pozdržel, natáhl a díval. Obraz, ať kraje, ať lidí, měl času dost ponořit se až na dno duše; člověk mohl kraj i lidi si zamilovat i musil milovat vlast a národ, když sám poznal, co je v nich krásy a dobra — my cestovali tedy "čestně". Dnes přelítneš za šest hodin půli Čech a naučíš se považovat zemi svou rodnou za nepatrnou. A dále; jak vstoupíš do vagonu, cítíš se už jaksi v cizině, a jak se chová dnes Čech něčeský v cizině, žalno mluvit! — My cestovali ale také "poetičtěji", což arci souviselo s tou výše podotknutou "hloubí". Nepravím, že dřívější "vandry" vyvolávaly přímo poetickou produktivnost a měly za následek ihned rojíci se krásné básně — i sama poesie naše národní by mne kárala ze lži, mámeť písní vandrovnických po věrech málo, a nějaká ta naše:

"A vy bratři kamarádi,

můj pinkl máš spakujte..."

svou krásou zrovna neoslání — ale poetický dojem tentokrát nesmažal se alespoň tak rychle, duše poesie se chopná mohla v dojmeh zrát a dozrát, a to je důležité i proto, kdo nepíše sám pak básně!

My — ale naopak potřebuju

mluvit tak vážně a důkladně — já zkrátka pravím ještě jednou: my cestovali pěkněji, a punktum. Kdepak na př. spíte dnes, vy cestovníci, he? V posteli. A zejtra? Zase v posteli. A později a za čtrnáct dní a pořád v posteli! Jediny rozdíl, že postel je dnes dražší a zejtra lačnější, že je dnes špinavější a zejtra čistší, že dnes je na ní pokrývka delší a zejtra kratší. Já ale spal jeden den na půdě v seně, a druhý na slámě ve světnici, a třetí na snopech ve stodole, a čtvrtý v peřinách u faráře, a pátý zase v seně na formanském voze — to se vám sbíhají sliny v ústech!

A jak já jsem na př. umíval z moknout! O tom nemáte vy už ani pojmu! Zmoknete snad taky někdy, ano, ale pak otevřete svůj v hotelu pozůstalý, ke všemu ještě nepromokavý kufr a vyndáte si suché prádlo a máte po radosti. Ale nám "v hotelu" nepozůstalo nic, my nesli plátěný pinklíček s sebou na svých mladých zádech, a pinklíček promokl zároveň s námi a taky až "na kůži", totiž až na tu naši kůži, a v něm promokly obě záložní košile, beztoho snad už špinavé, a když jsme konečně někde pod střechou vešli, stáli jsme tu, jako kdyby nás z vody vytáhli, a ženské pobíhaly kolem nás a umívaly se přivětivě — "Chudáček student z Prahy — člověk by ho moh' zdímat!" A kluky evankaly a dvě bouchaly, a hospodyně už tu nesla košili hospodářovu: "Vemte to honem na sebe, pane student!" A člověk se stydlivě postavil někde do kouta a už byl v té košili hrubě a seděl za stolem, a ženské se směly a rozvěšovaly to promoklé prádlo a stavěly boty k peci — i bože, to byla krásna!"

Králem jsem byl na takovém feriálním vandru — králem! A mým královstvím byl celý širý svět, i s vůkolím. Panoval jsem ale liberálně, to mohu říci. A ani o to jsem vždycky nestál, abych žezlo vlády držel v ruce pořád jen sám; často dost se stalo, že jsem si vybral kolegu, spolužáka, a panovali jsme pak po několik neděl spolu. Jen jednou, jedinkrát ale jsem si k tomu přibral kolegu Němce. Z Prahy k říčanům to ještě šlo s ním slušně, v černokosteleckých lesích ale už jsme se prali, odtud až do Zámku šli jsme od sebe pořád alespoň na sto kroků, a pak jsme se spatřili už až zase v Praze, po prázdninách v škole.

Nejraději jsem ovšem přece jen kraloval sám. A šel jsem a šel, a když už mne pobolivaly královské mé nohy, ohlížel jsem se, nejdě-li někde vůz, vypadať prázdně, a usedl jsem pak ve škarpu a čekal. "Svezte mne trochu, příteli! Dám vám na pivo" (v pozdějších dnech už jenom "na tabák").

Čeledín švihl bičem a prohlížel si mne. Po chvíli řekl: "Voni jsou student z Prahy?"

"No jsem — tedy?"

"Tak si sem vlezou!" A poposedl, upravil slámu nebo seno a seděl jsem vedle sebe. Já mluvil, on mlčel. Pak se mne začal ptát, budu-li panpáter, nebo pán od péra, nebo dechtor. A pak jsem musil vyprávět o Praze. A pak zase musel odpovídat on. Tenkrát ještě byl čeledín pánem, což o to! Podnikal s povozem delší cesty, hospodář mu musil důvěřovat, vážil si pořádného čeledína, a ten si mohl "avezením" přivydělat jak chtěl. Ale i kdyby byl býval hospodář přísnější — když se jednalo o "Studenta z Prahy" —!

"Student z Prahy" byl vítán všude a všude! Lid náš nepřeje vlastně cestovnímu, potulujícímu se člověku. Lid slovauský sám ne-
ní kočovný. Jak už jsem řekl, českých vandrovnických písní je má-

lo, slovanských přísloví a pořekadel k cestovníctví se vztahujících ještě mň; máme v tom nový důkaz, že Slovan je najisto starousedlý tam, kde sedí dnes. Také i zákonodárství naše staré dýše nenávisť proti všem potulným pšecům — "Kejklíři, chodei, bubeníci, židé a jiní lidé neužiteční a lehkomyslní" nesmívali s pořádnou ženskou ani promluvit! — ale student z Prahy mohl vyvést třeba i rozpustilý kousek, a pořád byl "pan student z Prahy"!

I když jsem byl ještě malý, zešla maličký. Maminka mně svázala kdysi šaty a odevzdala mne i s uzlíkem hokynářce, a ta mne vzala a sebou na dvoudenní vandru do Slabee. A jindy mne zase odevzdali formanovi na Směchově a ten mne třetího dne odevzdal v Plzni zase hokynářce a ta zase mne dodala — ale ať už mne dodala, kam chtěla, ať uvedla na noceh opět, kam chtěla, všude a všude zacházeli se mnou zrovna jako s princem! Arci té úcty zcela přece neměl, jako k tomu formanovi! Tu bylo pozdravů a úsměvů všude od hospodářských! Takový hospodský si formana "na štaci" jinak vážil, nežli dnes si váží štacíjní pan šef vlakového konduktéra! A úcta přechází pak také na pasažéry, to se rozumí!

Ach, taková cesta s formanem! Člověk mohl slézat a hodinku se projít a třeba si jít trochu i jahody sbírat. A zase, kdykoli chtěl, vylezl si na vůz a zakolibal se v seně do dřimoty. To bylo jiné pohodlí, nežli je dneska ve vagoně! Ach — ty krásné staré časy! Ach, to krásné staré cestování!

Já neřikám, že moderní cestování nestojí snad pra-prazanie. Ono má také své výhody jisté. Rychlost. Poměrnou láci. Ještě snad jiné věci. Ale ta bývalá romantičnost — ta romantičnost! — Nezapomněme si ale! Snad je ta doba nyní nější jenom přechodní. Snad se vrátíme přece zase ke svým zvykům dávným. Jednotlivé známky naplňují už nyní duši mou věru radostí upřímnou. Nepodnikají někteří moudří jednotlivci už teď dalek, opravdové cesty na př. na bicyklech? Nebo na malých veslových loďkách? Není v tom snaha zase cestovatelské samostatnosti? Návrat ke starým časům?

Myslím, ba téměř jsem přesvědčen, že skutečná "zlatá doba" pro cestovatele vlastně teprve přijde! Že přijdou časy, kdy cestovatel bude užívat sice všech možných "pokroků" lidských, ale také vyhovovat každé své osobní, lákavé choutce. Kdo bude chtít, ať si pak letí třeba po balonu! Kdo bude musit, ať se třeba dá naložit na vlak! Kdo bude chtít užít cesty do opravdy, vezme si zase pinkl, nebo se smluví s formanem —

Ovšem, ten nynější náš zákon proti vagabundům — ten je snad trochu na překážku. Snad omezí volný pohyb, ostříhá bujnější choutky. Ale copak by naši zákonodáři nemohli jej spravit? — nemohli mít alespoň v něčem rozum?

To bude radost! Až povandrujeme zase mladí i staří. Arci, rozdíl bude přece vždycky, podle stavu, podle věku. Někdy pan rada pinkl asi neponese! Ten si koupí pěkný malý vozík, přepnutý plachetkou nízkou, zapřáhne pěkného psa, postaví se sám s popruhem přes prsa k "podsední" straně voje, milostpaní radová chytne se vzadu rozpěráku, aby pomohla tlačit — a hajdy ku předu — pes začne vesale štěkat, pan rada začne rozpustile vejskat — eh, to bude radost — to bude radost!

Na večer zajedou si pak do hospody. Paní radová zasedne si na lavici, pan rada vyjde si ještě do obce. A pak se vrátí a s pýchou

— s jakou přinesl kdysi ear Petr svůj vydělaný rubl — položí na stůl před svou milostivou hrstku drobných —

"To jsem sežbral. Teď vidíš, že bych tě uživil, i kdybych nebyl radou!"

Z přátelských kruhů

GREGORY, S. Dak., 9. října. — Čtená redace! Jelikož se nikdo z našeho okolí již delší dobu nedal vidět v "Pokroku" s nějakou zprávou, musím tedy sám opět se zmínit, jak tu pokračuju. Počasí přítomné máme velmi krásné, tak že korna spěšně dozrává. Již dřív jsem slíbil, že o zdejší úrodě podám zprávu, a nyní tedy plním svůj slib v naději, že se et. čtenářům tím zavděčím. Drobné obilí bylo velmi dobré. Oves sypal od 20 do 58 bušů po akru, ačkoliv sliboval úrodu větší, za to však byl výborně jakosti, tak že buš váží až 44 libry. Pšenice sypala od 10 do 30 bušů po akru a len od 6 do 18 bušů. Ceny obilní jsou dobré. Oves platí 40c buš, pšenice 82c až 85c, len 95c až \$1.00, korna 50c a brambory 55c buš. Korna, ačkoliv měla z jara i celé léto nepříznivou počasí, přece se vzmohla, tak že vydá dosti slušnou úrodu, však proti roku minulému nebude ani poloviční. — Naše městečko velmi rychle pokračuje. Staví se tu o přítrž a každým dnem jest vidět nové stavby. — To jest jisté nejlepší důkazem, že má krajina tato dobrou budoucnost. Mezi jinými staví také několik Čechů. Pan Ludvík Černý přestavuje svůj nábytkový obchod, jehož rozměry budou nyní 35x120 stopách. Pan Černý má nyní velmi dobrý obchod a potřebuje rozsáhlejší místo pro zásoby zboží, aby mohl všem svým odkupníkům úplné vyhovět. Pan Frank Brožík staví si novou rezidenci, pan Ed. Matějka rezidenci svou před krátkým časem dostavěl. Pan Ondřej Čahoj, náš mistr kovářský, novou svou velkou rezidenci již dohotovuje. A jak zvidám, budeme tu mít i brzkou opět o několik Čechů více. Pan Antonín Málek koupil lot a začíná stavět krejčovskou dílnu a oděvní obchod. Pan Viktorin koupil lot s domkem, kterýž přemění na obuvnickou dílnu a obchod obuvi. Pan M. Janoušek koupil též štorek, v němž chce zřídit dámský modní obchod. Také český řezník má tu otevřít krám. Však ho tu již nutně potřebujeme. — Češi přijíždí sem každý den a kupují tu pozemky, tak že za krátký čas bude tato krajina obydlena samými jen Čechy a Němci. Předešlý týden zde byli pp. Chas. Vlach, Frank a John Doležalové a J. Albrecht z Wahoo, Neb., a každý z nich koupil farmu. Rovněž pp. John Přeslička a L. Konop z Narka, Kans., kteříž přijeli o den později, zde koupili. A podobně bych mohl psát každý týden. Nemíneť jednoho týdne, abychom některému Čechovi neprodali. Chei též krajany, kteří mají v úmyslu přijet sem na podivnanou, upozornit, že se tu potlouká několik individuí, která každého chytají a nabízejí se, že mu prodají pozemek. Zvláště pak mají spadeno na Čechy. Před krátkým časem dali se jim přemluvit dva krajane a hezky draze zaplatili důvěru svou v Ajryše. Jeden zaplatil za pozemek o \$500 a druhý o \$300 více. Nu, komu není rady, tomu není pomoci! Musím již přestat, aby mi zbylo něco napodrubé. S pozdravem et. čtenářům a redakci známenám se Váš Anton Srp.

Objednejte sobě "Jonášův Tumač". Jestliže to výborná pomůcka při učení se řeči anglické.

Dítě táže se otázky někdy, které ani nejmoudřejší hlava nemůže zodpovídati. Učenci jsou často překvapeni tou největší jednoduchostí otázek, jejich rozluštění vyžádalo si staletí. Výteční lékaři, se vši zrůcností a učeností, nevědí si často rady a obyčejným neduhem, co zatím jednoduchý domácí prostředek vyléčí, protože zasahá na kořen zla — nečistotu v krvi. To jest tajemství úspěchu Dra. Petra Hoboka. Tisíceové ročné dosvědčení o zdraví přinášejících vlastnostech tohoto uznaného domácího prostředku. Plně podrobnosti s radostí se dodají. Adresujte: Dr. Peter Fahrney & Sons Co., 112-118 So. Howe ave., Chicago, Ill.

Dr. F. H. Kučera

Český lékař a ranhojič

ve Verdigre, Neb.

v každé době a do okolí jede na zavolání. 39t

Farmerský telefon v úřadovně.

Jest hotov posloužit krajanům

Dr. F. J. Kálal,

Český lékař a ranhojič

Úřadovna v Karbach bloku, číslo po-
koje 303. — Tel. 1761.

Úřadní hodiny: Od 10 do 12 a od 3 do 5.

Obydlí 1902 So. 16th St.

Čřadní hodiny: večer. Tel. Doug. 1875.

Omaha, Neb. 18

Dr. C. Rosewater

ČESKÝ LÉKAŘ.

Úřadovna: 222 "Bee Building"

Úřadní hodiny: Od 11—12 dop.; od 2—5, od 5:30—6 odp. — V neděli od 10 do 12 dopol.

Tel. v úřadovně 504. — Tel. v bytu 1217

Bydlí: Číslo 2417 Jones ul.

Zvláštní pozornost se věnuje ženským nemocem a ranhojičství.

Vyhlášené Davidovy prášky proti bolestem hlavy. Sklo do oken atd.

Česká pošta.
16. a William ul., Omaha, Neb.

ZUBY

ZUBY

Dr. James W. Novák

český zubní lékař

Jest trvale usazen v pokoji č. 4. Continental Blok, 15. a Douglas ul., rohová úřadovna nad Berg-Swanson. Tel. Douglas 5077.

Pravá česká "viržinka"

vyrábí jediné český doutníkář

FR. LAITNER

122 Sev. 20. ul., South Omaha.
Manufacturer of
The only Old Country Virginia smok.